

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. E02-16

2007. gada 07. martā

Administratīvā pārkāpuma lietā Nr. A/07/05/1

Konkurences padome, piedaloties SIA „AGA” pilnvarotajai pārstāvei Deborai Pāvilai (06.12.2005. pilnvara Nr. 95), izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu Nr. A/07/05/1 par Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.⁶ pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu SIA „AGA”, vienotais reģ. Nr. 40003068518, juridiskā adrese Katrīnas iela 5, Rīga, LV-1045, darbības un

konstatēja:

[1] Konkurences padome 07.09.2006. pieņēma lēmumu Nr. E02-97 *Par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu* lietā Nr. p/04/05/8 (turpmāk – KP lēmums).

[2] SIA „AGA” KP lēmumu pārsūdzēja Administratīvajā rajona tiesā, t.sk. lūdzot apturēt administratīvā akta darbību vai pagarināt tiesisko pienākumu izpildes termiņu (pieteikums saņemts Administratīvajā rajona tiesā 25.10.2006.). Administratīvā rajona tiesa 01.11.2006. tiesas sēdē pieņēma lēmumu noraidīt SIA „AGA” lūgumu par KP lēmuma darbības apturēšanu un tiesisko pienākumu termiņu pagarinājumu (lieta Nr. A 42537406 A 5374-06/17). Līdz ar to SIA „AGA” KP lēmumā noteiktie tiesiskie pienākumi ir jāpilda KP lēmumā noteiktajā termiņā neatkarīgi no tā, ka KP lēmums ir pārsūdzēts.

[3] KP lēmuma nolēmuma daļas 1.1. punktā noteikts: „lai nodrošinātu taisnīgu un nediskriminējošu cenu politiku attiecībā pret tirgus dalībniekiem, izstrādāt medicīniskās gāzes cenu veidošanas metodiku atsevišķi katra tilpuma baloniem un balonu saišķiem, un iesniegt to Konkurences padomē 90 dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās”.

[4] KP lēmuma nolēmuma daļas 1.2. punktā noteikts: „atbilstoši punktā 1.1. minētajai metodikai izstrādāt aktuālo balonos pildītās saspīestās medicīniskās skābekļa gāzes realizācijas cenas kalkulāciju atsevišķi par katra tilpuma balonu un balonu saišķi, ietverot izmaksu posteņu atšifrējumu, un iesniegt to Konkurences padomē 90 dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās.”

[5] KP lēmums tika pieņemts 07.09.2006., nosūtīts SIA „AGA” ar Konkurences padomes 15.09.2006. vēstuli Nr. 2322. Pieteikumā Administratīvajai rajona tiesai SIA

„AGA” norāda, ka KP lēmums saņemts 20.09.2006. (pieteikuma 2.lp.). Līdz ar to KP lēmuma 1.1. un 1.2. punktā noteiktie tiesiskie pienākumi SIA „AGA” bija jāizpilda līdz 19.12.2006.

[6] Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta septīto daļu Konkurences padomes lēmumi ir saistoši tirgus dalībniekiem.

[7] KP 22.12.2006. (trīs dienas pēc noteiktā termiņa) saņēma SIA „AGA” pilnvarotā pārstāvja vēstuli Nr. DEC06/182, kurā norādīts, ka „(...) attiecībā uz cenu veidošanas metodiku un pašlaik piemērojamā medicīniskā skābekļa cenām (Lēmuma nolēmuma daļas punkti 1.1. un 1.2.) Lēmumā noteiktais termiņš ir nokavēts (...)”. Papildus tam 22.12.2006. vēstulē SIA „AGA” pārstāvis lūdz pagarināt KP lēmuma nolemjotās daļas 1.1. punktā noteiktā tiesiskā pienākuma izpildi līdz 29.12.2006., un KP lēmuma nolemjotās daļas 1.2. punktā noteiktā tiesiskā pienākuma izpildi līdz 16.02.2007., pie tam lūdzot nepiemērot SIA „AGA” sankcijas par šo nokavējumu.

[8] Konkurences padomes Birojs 29.12.2006. ar vēstuli Nr. 3344 informēja SIA „AGA” pilnvaroto pārstāvi, ka SIA „AGA” nav izpildījusi KP lēmuma nolemjotās daļas 1.1. un 1.2. punktā noteikto tiesisko pienākumu šajā lēmumā noteiktajā termiņā, turklāt nav iesniegusi pierādījumus, ka apliecinātu, ka SIA „AGA” būtu veikusi jebkādas darbības minēto saistošo noteikumu izpildei. Konkurences padomes Birojs norādīja, ka nepiekrīt KP lēmumā noteikto tiesisko pienākumu izpildes termiņu pagarināšanai.

[9] Konkurences padome saņēma SIA „AGA” pilnvarotā pārstāvja 29.12.2006. vēstuli Par tiesisko pienākumu izpildi.

[10] Konkurences padome 12.01.2007. vēstulē Nr. 122 informēja SIA „AGA”, ka Konkurences padome ir izvērtējusi SIA „AGA” pilnvarotā pārstāvja 29.12.2006. vēstulē sniegto informāciju un konstatējusi, ka iesniegtais dokuments nesatur cenu veidošanas metodiku un ka par KP lēmuma nolemjotās daļas 1.2. punktā noteiktā tiesiskā pienākuma izpildi nav saņemta nekāda informācija. Papildus tam Konkurences padome vēstulē aicināja KP lēmuma nolemjotās daļas 1.1. un 1.2. punktā noteiktos tiesisko pienākumus izpildīt divu nedēļu laikā no šīs vēstules saņemšanas dienas (līdz 05.02.2007.) un norādīja, ka šis fakts tiks ņemts vērā, nosakot atbildību par Konkurences padomes lēmuma nepildīšanu. Tā kā cenu veidošanas metodes balstītas uz precīzām formulām, ar kuru palīdzību aprēķinu rezultātā nosaka gala produkta cenas, Konkurences padome vēstulē norādīja, ka SIA „AGA” jāiesniedz gāzu izmaksu posteņu konkrēti atšifrējumi, ņemot vērā kopējo produkcijas apjomu un kopējās izmaksas, kā arī atšifrējot pastāvīgās un mainīgās izmaksas gāzu izmaksu posteņiem: sašķidrinātās gāzes izmaksas, pildīšanas un sagatavošanas izmaksas, kvalitātes izmaksas, pārvadāšanas un izplatīšanas izmaksas, pārdošanas izmaksas, administrācijas izmaksas un citas izmaksas.

[11] Konkurences padome uzskata, ka SIA „AGA” ar 29.12.2006. vēstuli nav izpildījusi KP lēmuma nolemjotās daļas 1.1. un 1.2. punktā noteiktos tiesisko pienākumus. SIA „AGA” 29.12.2006. vēstules Pielikuma Nr. 17 ”Pielikums Reģionālajai cenu veidošanas stratēģijai – Latvija” 1.1. punktā „AGA produktu un risinājumu pamata cena, kas balstīta uz vērtību” ir tikai apraksta veidā norādījusi, ka SIA „AGA” nosaka sarakstu cenu, izpētot tirgus apstākļus un klientu īpašības, un nosakot vidējo katra konkrētā produkta vērtību, kādu SIA „AGA” un tās klienti uztvertu kā šim produktam atbilstošu. Cenu sarakstam jāsedz SIA „AGA” izmaksas, kas saistās ar produktu un arī jāsniedz SIA „AGA” noteikta peļņa, tomēr peļņas maržas apmērs netiek noteikts kā konkrēts produkta izmaksu procents, tādēļ peļņas marža var svārstīties.

Konkurences padome secina, ka SIA „AGA” nav izstrādājusi cenu veidošanas metodiku, saskaņā ar kuru būtu iespējams noteikt produkta pamata realizācijas cenu, nav iesniegusi izejas datus, kā veidojas konkrētā produkta vērtība, kā arī kritērijus, kas atspoguļotu tirgus apstākļus un klientu īpašības.

No tiesiskajiem pienākumiem izriet, ka SIA „AGA” ir jāizstrādā sava uzņēmuma cenu veidošanas metodika konkrēta veida precēm, metodikai jāatspoguļo, kā SIA „AGA” piemēro šo metodiku taisnīgā un nediskriminējošā veidā. Vispārējs apraksts un metodes nosaukums nav vērtējams kā tiesisko pienākumu izpilde, jo tie neraksturo SIA „AGA” kā konkrēta, atsevišķa uzņēmuma konkrētu cenu veidošanas metodiku, kura ir balstīta uz konkrētiem SIA „AGA” piemērojamiem un cenu veidošanas elementiem. Iesniegtā informācija nesniedz iespēju noteikt SIA „AGA” konkrētus cenu veidošanas elementus un to aprēķināšanas kārtību. Līdz ar to iesniegtā informācija nav metodika, jo ar tās palīdzību, izmantojot reālus skaitļus, nav iespējams noteikt preces cenas un to veidojošo elementu lielumu.

[12] Konkurences padome 29.01.2007. saņēma SIA „AGA” vēstuli Nr. JAN07/269, kurā norādīts cenu veidošanas metodikas nosaukums „Uz vērtību balstīta cenu noteikšanas metode”, bet pati metode, līdzīgi kā 29.12.2007. SIA „AGA” vēstulē, netika iesniegta. 29.01.2007. SIA „AGA” vēstulē iekļautā metodika neparedz taisnīgu un nediskriminējošu cenu veidošanas pamatnoteikumus.

29.01.2007. vēstulē SIA „AGA” norāda, ka saskaņā ar uz vērtību balstītas cenas metodi produkta cena neveidojas, summējot ražošanas un tirdzniecības izmaksas un noteiktu peļņas daļu, bet gan nosakot cenu, kas būtu atbilstoša produkta vērtībai gan no SIA „AGA”, gan no tās klientu un patērētāju viedokļa. Tai pat laikā SIA „AGA” apgalvo, ka viens no uz vērtību balstītās cenas priekšnoteikumiem ir produkta ražošanas un tirdzniecības izmaksas, kā arī šai komercdarbībai jāgūst peļņa.

No ekonomikas teorijas izriet, ka cenas un cenu veidošanas metodes mainās atkarībā no tirgus tipa un katram tirgus dalībniekam jāzina, kādā tirgū tas darbojas. Līdz ar to tirgus cenu veidošanas metode, kas balstīta uz vērtību noteikšanu, nenodrošina taisnīgu un nediskriminējošu cenu politiku attiecībā pret tirgus dalībniekiem.

SIA „AGA” nosauktā metodika neparedz taisnīgu un nediskriminējošu cenu veidošanas pamatnoteikumus, jo SIA „AGA” atrodas dominējošā stāvoklī un balonos pildītā saspiesta medicīniskā skābekļa gāze nav aizvietoājama ar citu gāzi. Tas nozīmē absolūti neelastīgu pieprasījumu, un cena, kura tiek noteikta ar šo tirgus cenu veidošanas metodi, gala rezultātā būtu jebkura cena (nevis konkrēta aprēķināta cena), pat bezgalīgi augsta.

[13] Konkurences padome 15.02.2007. konstatēja pārkāpumu un par KP lēmuma nepildīšanu pieņēma lēmumu uzsākt lietvedību Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.⁶ pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma lietā (lieta Nr. A/07/05/1), par ko SIA „AGA” tika informēta ar Konkurences padomes 23.02.2007. vēstuli Nr. 394.

[14] Ņemot vērā minētos apstākļus, saskaņā ar Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 246. pantu 26.02.2007. tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols RA Nr. 600012 Konkurences padomes ierosinātajā administratīvā pārkāpuma lietā (lieta Nr. A/07/05/1) par Konkurences likuma 8. panta septītās daļas pārkāpumu, izdarot Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.⁶ pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu, kas paredz atbildību par Konkurences padomes lēmumu nepildīšanu.

[15] Saskaņā ar Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 215.⁸ pantu Konkurences padome izskata lietas un uzliek administratīvos sodus par pārkāpumiem, kuri paredzēti šā kodeksa 166.¹³ (...), 175.⁵ un 175.⁶ pantā.

[16] 07.03.2007. izskatot administratīvā pārkāpuma lietu Nr. A/07/05/1 par Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.⁶ pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu, SIA „AGA” pilnvarotā pārstāve Debora Pāvila sniedz šādus papildus paskaidrojumus un komentārus:

1) SIA „AGA” faktiski atzīst, ka KP lēmuma nolemjotās daļas 1.1. un 1.2. punktā noteiktie tiesiskie pienākumi nav izpildīti termiņā, un uzskata, ka tie ir izpildīti ar termiņa nokavējumu, pie tam pēc SIA „AGA” ieskata no sarakstes ar Konkurences padomi viennozīmīgi nebija izdarāms secinājums, ka Konkurences padome nepieļauj termiņa

nokavējumu.

Konkurences padome uzskata, ka no iepriekšminētās sarakstes viennozīmīgi izriet, ka tiesisko pienākumu izpildes termiņš netiek pagarināts, taču SIA „AGA” tiek aicināta papildus noteiktā termiņā izpildīt šos tiesiskos pienākumus pēc KP lēmumā noteiktā termiņa, un ka šo faktu Konkurences padome ņems vērā, izvērtējot atbildību par Konkurences likuma 8. panta septītās daļas pārkāpumu. Būtisks apstāklis ir fakts, ka arī Administratīvā rajona tiesa, skatot jautājumu par KP lēmuma darbības apturēšanu vai uzlikto tiesisko pienākumu termiņa pagarinājumu, secināja, ka tiesiskie pienākumi ir izpildāmi nekavējoties un termiņa pagarinājumam nav pamata.

2) SIA „AGA” norāda, ka KP lēmumā nebija detalizēti atspoguļots, kādam jābūt nolemjotajās daļas 1.1. punktā noteiktā tiesiskā pienākuma izpildi saturošajam dokumentam. Līdz ar to SIA „AGA” iesniegtais dokuments ir vērtējams kā izpildīts tiesiskais pienākums.

Konkurence noraida šādu argumentu kā nepamatotu, jo KP lēmuma nolemjotajās daļas 1.1. un 1.2. punktos ietvertie tiesiskie pienākumi satur vispārārstītus ekonomikas un plaši piemērotus grāmatvedības terminus ar noteiktu saturu, kā arī SIA „AGA” rīcībā ir visa nepieciešamā informācija tiesisko pienākumu izpildei. To pierāda arī fakts, ka SIA „AGA” darbojas arī sašķidrinātās naftas gāzes tirgū, kur saņemtas Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas* licences – 27.03.1998. licence Nr. 45008, 27.03.1998. licence Nr. 423009 un 04.02.2004. licence Nr. 44013/1. Savukārt uz SIA „AGA” kā šī tirgus dalībnieku līdz 11.11.2004. attiecās Energoapgādes regulēšanas padomes 05.05.1998. apstiprinātā *Sašķidrinātās gāzes tarifu aprēķinu metodika, kas nosaka vispārnoteiktās prasības cenu metodiku izstrādei* Nr. 36.

3) SIA „AGA” ieskatā uz vērtību balstīta cenas veidošanas metodes piemērošana atbilst KP lēmuma nolemjotajās daļas 1.1. punktā ietvertā tiesiskā pienākuma kritērijiem. SIA „AGA” uzskata, ka šī metode pati par sevi nevar būt netaisnīga vai diskriminējoša.

Konkurences padome norāda, ka saskaņā ar KP lēmuma nolemjotajās daļas 1.1. punktu SIA „AGA” ir jāizstrādā taisnīga un nediskriminējoša cenu politika attiecībā pret tirgus dalībniekiem un attiecīgi cenu veidošanas metodika. Konkurences padome piekrīt, ka metode teorētiskā līmenī pati par sevi nevar būt netaisnīga vai diskriminējoša. Taču ņemot vērā konkrētos apstākļus, kas norādīti šā lēmuma 10., 11. un 12. punktā, SIA „AGA”, piemērojot uz vērtību balstītu cenu veidošanas metodiku, rada netaisnīgus un diskriminējošus apstākļus saistītā tirgus dalībniekiem, kā arī, ņemot vērā faktisko tirgus situāciju, šī metode nav piemērojama tirgus apstākļos, kur darbojas tikai viens būtisks tirgus dalībnieks konkrētajā tirgū – SIA „AGA”. Piemērojot šo metodiku, nav iespējams noteikt konkrētu cenu, arī pieņemot, ka SIA „AGA” preces cenas noteikšanas formulā iekļauj ne tikai ražošanas un tirdzniecības izmaksas un noteiktu peļņas daļu (lai gan citus elementus, kas veido preces cenu, SIA „AGA” nav iesniegusi, tikai vēstulēs minējusi, ka tādi pastāv). Līdz ar to konkrētajā situācijā, kad SIA „AGA” ir uzlikts par pienākumu nekavējoties izbeigt KP lēmumā konstatētos pārkāpumus, t.sk. izstrādājot sava ražotā produkta cenas veidošanas metodiku, uz vērtību balstītas cenas veidošanas metodikas piemērošana nenodrošina taisnīgu un nediskriminējošu cenu piemērošanu..

[17] Konkurences padome secina, ka minētās SIA „AGA” darbības, neizpildot KP lēmumu tajā noteiktajā termiņā, satur Administratīvā pārkāpuma kodeksa 175.⁶ pantā noteiktās pārkāpuma pazīmes.

[18] Nosakot SIA „AGA” uzliedzamo naudas soda apmēru, Konkurences padome ņem vērā Administratīvā procesa likuma 5., 13. un 66. panta pirmajā daļā minētos tiesību principus un lietderības apsvērumus.

* Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija ir Energoapgādes regulēšanas padomes tiesību un saistību pārņēmējs kopš 01.09.2001.

[19] Ņemot vērā minētos apstākļus, to, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums, lai sasniegtu tiesisku mērķi- sodītu pārkāpēju par tā veikto pārkāpumu, nepieciešams piemērot SIA „AGA” administratīvo sodu. Konkurences padome atzīst administratīvo soda piemērošanas par nepieciešamu un vajadzīgu, lai turpmāk atturētu personas no šādu administratīvo pārkāpumu izdarīšanas un panāktu neizpildīto tiesisko pienākumu izpildi.

[20] Vērtējot samērīgumu starp labumu, ko iegūst sabiedrība ar administratīvā akta izdošanu un ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, KP konstatē, ka SIA „AGA” darbības būtiski aizskar sabiedrības intereses, jo tiesiskā pienākuma mērķis ir novērst būtisku sabiedrisko interešu aizskārumu, mazināt negatīvo ietekmi uz Latvijas medicīnas iestāžu mantisko stāvokli, kas savukārt apdraud personu, kas tajās ārstējas, dzīvību un veselību apstākļos, kad nav konkurētspējīgu alternatīvu piegādātāju, kuri spētu radīt efektīvu konkurenci SIA „AGA”, kā arī lielās investīcijas ražošanas uzsākšanai ir barjera, kas negatīvi ietekmē jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu šajā tirgū. Šim lēmumam ir jānodrošina KP lēmuma izpilde un jānodrošina, ka tiek sasniegts KP lēmuma nolemjošās daļas 1.1. un 1.2. punktos ietvertos tiesisko pienākumu mērķis. Līdz ar to šī lēmuma sabiedriskais nozīmīgums ir tiešā veidā saistīts ar KP lēmuma nolemjošās daļas 1.1. un 1.2. ietvertajos tiesiskajos pienākumos ietvertos sabiedrisko nozīmīgumu, kas pamatots KP lēmuma konstatējošās daļas 18. punktā. Savukārt, ņemot vērā SIA „AGA” apgrozījumu, ar šo lēmumu tiek nebūtiski ietekmēts SIA „AGA” finanšu stāvoklis.

[21] SIA „AGA” KP lēmumā noteiktos tiesiskos pienākumus nav izpildījis labprātīgi, kā to paredz Konkurences likuma 8. panta septītajā daļā, pie tam nelabticīgi atsaucoties uz faktu, ka tiesiskās pienākuma saturs tai nav skaidrs. Lai gan šajā lēmumā ir konstatēti argumenti un pierādījumi par pretējo.

[22] SIA „AGA” jau pēc termiņa notecējuma savā 22.12.2006. vēstulē izteica lūgumu pagarināt attiecīgo tiesisko pienākumu izpildi, lai gan Administratīvā rajona tiesa šādu lūgumu argumentēti bija jau noraidījusi. Vēstulēs, kurās pēc SIA „AGA” ieskata ir ietverta informācija par tiesisko pienākumu izpildi attiecībā uz KP lēmuma nolemjošās daļas 1.1., 1.2. punktu izpildi ir ietverti vispārīgi formulējumi, bez konkrētām formulām un to veidojošo elementu atšifrējumiem. Vadoties pēc iesniegtās informācijas, nav iespējams aprēķināt konkrētu cenu, pat tad, ja SIA „AGA” būtu iesniegusi attiecīgo produktu realizācijas cenu kalkulācijas atbilstoši KP lēmuma nolemjošās daļas 1.2. punktam. No šajā punktā minētā faktiski izriet, ka SIA „AGA” lūgums par termiņa pagarinājumu nav bijis labticīgs, bet gan izmantots kā līdzeklis un arguments tiesisko pienākumu izpildes novilcināšanai.

[23] SIA „AGA” iepriekš nav sodīta ne par Konkurences padomes lēmuma Nr. E02-97, ne kāda cita Konkurences padomes lēmuma nepildīšanu saskaņā ar Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.⁶ pantu.

[24] Konkurences padome, pilnvērtīgi izvērtējot pierādījumus lietā Nr. A/07/05/1, īstenojot Konkurences likuma 2. pantā noteiktos mērķus- aizsargāt, saglabāt un attīstīt brīvu, godīgu un vienlīdzīgu konkurenci visās tautsaimniecības nozarēs sabiedrības interesēs, uzskata, ka samērīgs sods par šīm darbībām ir naudas sods LVL 5000 apmērā.

[25] Papildus iepriekš norādītajam Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 40. pants nosaka, ka administratīvā soda uzlikšana neatbrīvo personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, no tā pienākuma izpildīšanas, par kura nepildīšanu uzlikts administratīvais sods.

Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas Nr. A/07/05/1 materiālus, pamatojoties uz Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 14.¹ pantu, 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 175.⁶ pantu, 215.⁸ pantu, 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 5.pantu, 13.pantu un 66.panta pirmo daļu, Konkurences likuma 8. panta septīto daļu Konkurences padome

nolēma:

uzlikt SIA „AGA”, vienotais reģistrācijas Nr. 40003068518, naudas sodu Ls 5000 (pieci tūkstoši latu) apmērā.

Uzlikto naudas sodu 30 (trīsdesmit) dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (Valsts kasē, reģ. Nr.90000050138, konta Nr.LV93TREL1060001010900, Latvijas Banka, kods LACBLV2X), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu.

Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I. Jaunzeme

Sekretāre

I. Deņisenko